

08.05.2024

Pamięci Józefa Kolanko - żywiecka delegacja we Włoszech

W sobotę 4 maja w miejscowości Vado w północnych Włoszech (gmina Fossalta di Portogruaro, prowincja Wenecja) miało miejsce odsłonięcie pomnika na grobie 7 żołnierzy armii włoskiej i austro-węgierskiej, którzy niedawno zostali ekshumowani z bezimiennych mogił i ponownie pochowani na miejscowym cmentarzu. Dzięki wnikliwym badaniom prowadzonym przez miejscowego historyka Massimiliano Galasso udało się ustalić tożsamość 6 z nich. **Jednym z poległych okazał się być urodzony w Oczkowie koło Żywca w 1891 roku Józef Kolonko, żołnierz austro-węgierskiego 56 pułku piechoty**, który stracił życie 1 listopada 1918 roku, w ostatnich dniach konfliktu.

W czasie I wojny światowej Żywiecczyzna była częścią Galicji należącej do Austro-Węgier. Mężczyźni z naszych okolic walczyli więc w szeregach armii Habsburgów, m.in. na froncie włoskim, który powstał w 1915 roku w wyniku zaatakowania Austro-Węgier przez Królestwo Włoskie. Latem 1917 roku na front włoski trafiła krakowska 12 dywizja piechoty, a wraz z nią wadowicki 56 pułk piechoty. Była to formacja szczególna, ponieważ znaczną jej część stanowili żołnierze pochodzący z powiatu żywieckiego. Ciekawostką jest fakt, że 56 pułk piechoty w czasie walk na froncie włoskim wchodził w skład brygady dowodzonej przez żywieckiego arcyksięcia Karol Olbrachta Habsburga. Wadowicki regiment brał udział w XI i XII bitwie nad rzeką Isonzo, a następnie toczył walki nad rzeką Piawą, w okolicach miejscowości San Dona di Piave i Noventa di Piave. Setki żołnierzy pułku pochodzących z powiatu żywieckiego straciło życie na terenie dzisiejszej Słowenii i północno-wschodnich Włoch.

W uroczystościach wzięli udział mieszkańcy Żywca a zarazem miłośnicy historii dr Piotr Szczepaniak – badacz historii żywiecczyzny okresu Wielkiej Wojny oraz Grzegorz Szczepaniak – przewodnik beskidzki. W trakcie uroczystości odsłonięcia pomnika siedmiu ekshumowanych żołnierzy reprezentowali oni miasto Żywiec i złożyli wieniec w imieniu władz miasta na grobie poległych.

W ostatnim okresie dr Piotr Szczepaniak brał udział w poszukiwaniu szczegółowych informacji o naszym rodaku - żołnierzu armii austro-węgierskiej - Józefie Kolonko. Jego działania wspierała pani Agnieszka Mazur – Polka mieszkająca we Włoszech w gminie Fossalta di Portogruaro, która szczególnie zaangażowała w trakcie badań historycznych jako tłumacz.

O historii 7 żołnierzy armii włoskiej i austro-węgierskiej została napisana książka pt. „Dziedzictwo Wielkiej Wojny: siedem pochówków wojskowych na cmentarzu Vado” autorstwa Massimiliano Galasso oraz został nakręcony film krótkometrażowy „17-23” w reżyserii Andrei Benato, wyprodukowany przez grupę rekonstrukcji historycznej „Il Nuovo Fronte” i Be-Media, który opowiada historię odzyskiwania ich pamięci.

Historyk - dr Piotr Szczepaniak pomaga w poszukiwaniu informacji o mieszkańcach Żywiecczyny służących w armii austro-węgierskiej. Zainteresowani mogą skontaktować się pod adresem mailowym zywczaniewckarmii@gmail.com

